

si mne Bůh stvořil, připravil pro sebe, umožním, aby ukázalo, co umí. A ono to ukáže.

Tomáš říká, že modlitbou člověk dosahuje to, co je jinak nedosažitelné. Zde není řeč o nějakém vymodlení si něčeho, na co jinak nedosáhnou, zde jde o úpl-

ně novou zkušenost se sebou samým, s novotou svého chtění, poznání toho, co vlastně a co všechno jsem a velké chuti být tím, čím jsem, a rozběhnout se za tím.

*Marek Vácha, Karel Satoria
– Život je sacra zajímavěj*

Východní církve, vycházející z Ježíšovy výzvy k ustavičné modlitbě, rozvinula praxi *Ježíšovy modlitby*, s níž se mezitím důvěrně seznámila také řada lidí u nás, především prostřednictvím knihy *Upřímná vyprávění poutníka svému duchovnímu otci*. Duchovní učitel (starec), který ukazuje poutníkovi tuto cestu, říká: „Ustavičná vnitřní Ježíšova modlitba je nepřetržitým... vyzváním božského jména Ježíše Krista rty, duchem a srdcem, kdy si člověk uvědomuje jeho neustálou přítomnost... a prosí ho o slitování při každé činnosti, všude a vždy, dokonce i ve spánku.“ Ježíšova modlitba může znít třeba: *Pane Ježíši Kriste, slituj se nade mnou*. Nebo také prostě: *Ježíši!* Poutník mluví o velké útěše, s níž se na této cestě setkal, a o tom, jak modlitba postupně z něho úplně sama proudila ven.

Přesto by bylo nedorozumění vidět v *Ježíšově modlitbě* jen techniku či metodu modlitby. Spíše jde o *záležitost srdce*, kterou důvěrně zná i židovská víra: stále setrvalost v myšlenkách na Boha a nezapomínat na Toho, kdo nikdy nezapomene na nás. Základem modlitby má být *setrvalost před Bohem*, a to setrvalost v něm *srdcem a ustavičně, dnem i nocí... až do konce života*, jak říká pravoslavný svatý, biskup Teofan (1815-1894).

Základem tohoto spojení s Bohem, které je možné stále, není náš výkon, ale jeho příslib: *Já jsem s vámi po všechny dny* (Mt 28,20). I když je naše odpověď často nedokonalá, stále můžeme odpovídat touhou svého srdce.

Christoph Schönborn – Cesty modlitby

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Luke T. Johnson – Evangelium podle Lukáše – Sacra pagina; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář; Misál na každý den liturgického roku; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano – www.pastorace.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.

Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

29. neděle v mezidobí – cyklus C

20. října 2013

Ježíš vypravoval svým učedníkům podobenství, že je třeba stále se modlit a neochabovat: ²„V jednom městě byl soudce, Boha se nebál a na lidi nedal. ³Byla v tom městě i vdova, chodila k němu a říkala: ‘Zastaň se mě proti mému odpůrci!’ ⁴Ale on dlouhou dobu nechtěl. Potom si však řekl: ‘I když se Boha nebojím a na lidi nedám, ⁵přece se té vdovy zastanu, protože mě obtěžuje; jinak mě bude ustavičně trápit.’“ ⁶A Pán řekl: „Slyšte, co říká ten nespravedlivý soudce! ⁷A Bůh by se nezastal svých vyvolených, kteří k němu volají ve dne v noci, a nechal je dlouho čekat? ⁸Říkám vám, že se jich rychle zastane! Ale nalezně Syn člověka na zemi víru, až přijde!“ *Lk 18,1-8*

Úvod k meditaci

Pán nás ujišťuje, že modlitby budou vyslyšeny. Z naší strany je ovšem důležitá vytrvalost a především pevná víra. A tak se mohou ptát sám sebe: nalezně Syn člověka víru v mém srdci, až přijde? Za co a hlavně za koho se konkrétně vytrvale modlím? Jak moc je propojený můj osobní každodenní svět, řečiště mých myšlenek s mojí modlitbou?

Výklad biblického textu

Kontext: Podobenství je vlastní látkou Lukášovou. V první větě Lukáš představuje důvod podobenství – *je třeba se stále modlit a neochabovat*. Tuto výzvu i povzbuzení může na sebe vztáhnout jednotlivec, ale i církevní obec, která prožívá svoje nesnáze. O starostlivosti Hospodina v takovém případě hovoří ve SZ podobě text: *Hospodin nenechá bez povšimnutí úpěnlivou prosbu sirotka ani vdovu, když v nářku vylévá své srdce. Kdo slouží Hospodinu se zalíbením, bude od něho přijat a jeho modlitba se dotkne samých oblaků. Modlitba poníženého proniká oblaky, a neutiší se, dokud nedosáhne cíle. Když nastane soužení, jeho slitování přijde včas jako dešťové mraky v době sucha* (Sir 35,14.16-17.24).

1 Pověděl jim podobenství, že je třeba: Obě následující podobenství (tedy i to o *farizeovi a celníkovi*, které se bude číst příští neděli) se vyskytují pouze u Lukáše a úvod k nim je neobvykle přímočarý.

stále se modlit: Podobenství samo vysvětluje, že *stále* se netýká nějaké techniky *ustavičné modlitby* či *mystické metody*, ale že jde o *soustavnost* a *vytrvalost* v mod-

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:
Ex 17,8-13

2. čtení:
2 Tim 3,14-4,2

Evangelium:
Lk 18,1-8

Srovnání:
Lk 11,5-13;
Řím 12,12;
Kol 4,2;
1 Sol 5,17

litbě. Ve dvojdíle Lk-Sk je položen důraz nejen na Ježíšovu vlastní modlitbu, ale i na modlitbu učedníků, například: *Řekl mu jeden z jeho učedníků: „Pane, nauč nás modlit se, jako tomu učil své učedníky i Jan“* (Lk 11,1); *Když došel na místo, řekl jim: „Modlete se, abyste neupadli do pokušení“* (Lk 22,40); *Ti všichni se svorně a vytrvale modlili* (Sk 1,14); *Petr a Jan šli o třetí hodině do chrámu k odpolední modlitbě* (Sk 3,1); *Přivedli je před apoštoly, ti se pomodlili a vložili na ně ruce* (Sk 6,6).

a neochabovat: Sloveso *enkakein* znamená *polevovat, něco neomluvitelně vynechávat*. V NZ má především význam *vzdávat něco kvůli skleslosti*, např.: *Vy však, bratři, neochabujte v dobrém jednání* (2 Sol 3,13).

2 V jednom městě byl soudce, Boha se nebál: Kniha Přísloví 1,7 pokládá *bázeň před Hospodinem* za počátek moudrosti, a také žalmy zpravidla označují za *zbožné ty, kdo se bojí Hospodina* (Žl 15,4; 22,23; 25,12; 33,18 atd.). Tento muž tedy ve skutečnosti není zbožný a nemá zábrany.

3 Byla v tom městě i vdova: Volba takové postavy automaticky stupňuje tlak na soudce. Jako v každém patriarchálním ekonomickém systému založeném na zemědělství i v Izraeli byly určité vrstvy nutně zranitelné: sirotci, cizinci a vdovy. Proto tyto skupiny Bible chrání. Kterýkoli právník by se musel cítit vázán Tórou ke zvláštní péči o vdovu, například díky slovům: *Bůh zjednává právo sirotku a vdově* (Dt 10,18); *Nesmíš odeprít spravedlnost cizinci nebo sirotkovi, nebo brát do zástavy majetek vdovy* (Dt 24,17); *Když budeš sklízet ze svého pole a zapomeš na poli snop, nevrátíš se pro něj. Bude patřit bezdomovci, sirotku a vdově, aby ti Hospodin, tvůj Bůh, požehnal při každé práci tvých rukou* (Dt 24,19); *Ať je proklet, kdo odpírá spravedlnost cizinci, sirotkovi a vdově* (Dt 27,19). Zastat se vdov se u proroků stává jedním z velkých symbolů pro věrnost smlouvě: *Učte se činit dobro. Hleďte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy* (Iz 1,17); *Toto praví Hospodin: Uplatňujte právo a spravedlnost, vysvobozujte oloupeného z rukou utiskovatele, netýrejte bezdomovce, sirotka a vdovu, nedopouštějte se násilí, neprolévejte na tomto místě nevinnou krev* (Jer 22,3).

5 jinak sem bude ustavičně chodit: Má-li tomu soudce zabránit, musí něco udělat. Stejně jako ve třetí verši, i zde *bude ustavičně chodit*.

8 že se jich rychle zastane: Bůh může otálet zdánlivě dlouho – stejně jako soudce, ale pak, když je pravý čas, se rozhodne jednat *rychle* – stejně jako soudce. Nesmíme si plést dočasné *Boží mlčení* s nezájmem. Vytrvalostí v modlitbách se buduje náš charakter, víra i naděje.

K tématu

Když ubývá síl, když něco nechápeš, pak se třeba naučíš modlit nebo se opět vracet k tomu, co ses naučil kdysi jako dítě a tenkrát možná vůbec nechápal. Mnohem později, v těžké situaci nebo před velikým úkolem, nabude modlitba, kterou jsi dříve bezmyšlenkovitě nacvičoval, nečekané síly.

Modlím se docela prostě. Všechno, co mě napadá, co musím dělat, co mi dělá starosti, také všechno potěšitelné a především lidi, na které myslím, předkládám Bohu. Mluvím s ním naprosto normálně, vůbec ne nějak pobožně. Při modlitbě zakouším, že mě někdo nese a drží, třebaže vidím tolik problémů, a také slabostí v církvi. Když se modlím, vidím světlo. Roste má naděje i má síla něco vykonat. Prohlubuje se důvěra.

Až budu umírat, snad mě bude někdo držet za ruku. Mým přáním je, abych se pak dokázal modlit. Modlitbu si musíme stále osvojovat. Potom můžu zakoušet, že u Boha je moje útočiště. Smrt mi toto útočiště nemůže vzít.

Carlo Maria Martini, Georg Sporschill – Hovory v Jeruzalémě

Modlitba je svou podstatou spojením, sjednocením s Bohem, s jeho silou udržující svět, smířením s Bohem, matkou a dítětem, slzami pokání za hříchy, ochrannou zdí před pokušením a úzkostmi, dílem andělů, pokrmem nebeských sil, radostí budoucnosti, zásahem do nekonečna, pramenem ctnosti, nezadržitelnou poutí ve světle, předtuchou slávy. (sv. Jan Klimak)

Pavel Strachota – Hlasy otců

Vdova – rváč se životem

Dovol mi postavit malý pomníček. Když mi bylo nějakých čtrnáct roků, přišel k nám do Křižanova nový pan farář Metoděj Kotík a já se spolu s výběrem mně podobných teenagerů ocitl v jeho blízkosti. Stále něco budoval, a tak skoro každou sobotu jsme si u něj na brigádě něco i vydělali a večer jsme mohli vyrazit. Při svačinách nám vyprávěl epizody z Schulzova románu *Kámen a bolest*. Znal tu knihu téměř nazpaměť a my po létech skoro také. Svým vyprávěním dokládal Boží zalíbení ve rváčích s životem, v lidech, kterým o něco jde a nebojí se zriskovat. Takových postav je ta kniha plná. Zřetelně si otce Metoděje vybavuji, jak svůj přednes doprovázel občasnou ranou do stolu. „Nebáli se ani hříchu,“ hřímal, „protože věděli o Boží slabosti pro takové rváče.“

Tah na branku, to Boha zajímá, o tom chce s člověkem mluvit, a ne o hříších, netrefách či kotrmelcích, které přitom udělá. Bůh je kavalír, slyšel jsem nesčíslně

někdy, a taky gentleman... To byly moje základní náboženské pravdy. Takového Boha jsem chtěl a fakt začal mít rád. Já jsem měl strašný štěstí...

Mě ten pan farář naučil být bezostyšným. Moje až skandální hříšnost mi nebrání chtít všechno, co nabízí, včetně svatosti.

Dennodenně prosím: „Pane, ať vidím.“ Představuji si, jak tak sedím s Bartimajem u brány Jericha a řveme spolu na Ježíše, lidi kolem nás okřikují, ať jsme zticha, ale my řveme o to víc.

Vidět. Být ke světu kolem spravedlivý znamená neupřít mu jeho tajemný, mystický rozměr, pročítat se k nejhlubší pravdě všeho, co je. Klíčem je modlitba. Mystikům otevřela pohled už pampeliška u cesty. Ti lidé se za prvé uměli modlit, a modlitba, ta když se umí, tak dokáže moc zajímavé věci. Přitom umění modlit se nespočívá v ničem jiném, než že dovolíme onomu elánu v nás, oné přirozené tendenci mysli *pozdvihnout se*, když tomuto vybavení, kterým